7/1290 3-

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan: 299

ANKARA
20/03/2000 220

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 27/01/2000 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1290-3788/9206 sayılı yazınız.
b) 15/02/2000 tarihli ve 162 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/1290-3788 Esas No.lu soru önergesinde yer alan hususlarla ilgili cevapların derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca bir aylık ek süre verilmesi istenilmiştir.

Söz konusu soru önergesine verilen cevap örneği iki nüsha hâlinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr.Hikmet Sami TÜRK
Bakan

EKLER:
EK- 1 Soru önergesi (2 adet-3 sayfa)
cevabı

7/1290 -4-

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

ANKARA
..../..../2000 221

Sayın Kemal ALBAYRAK
Kırıkkale Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yönelttiğiniz ve yazılı olarak cevaplandırılmasını istediğiniz 7/1290-3788 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda belirtilmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 30 Kasım 1999 tarihinde, önergede sözü edilen kişi adına kendisine yapılan başvurunun incelenmesi tamamlanıncaya kadar infaz sürecinin işletilmemesini talep eden bir ihtiyatî tedbir kararı almıştır.

Anılan ihtiyatî tedbir kararı değerlendirilmiş ve 12 Ocak 2000 tarihinde Sayın Başbakan tarafından yapılan bir açıklamada, Anayasa ve uluslararası taahhütlerimizden kaynaklanan süreç tamamlandığında dosyanın gereği için Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderileceği ifade edilmiştir.

Bilindiği üzere Anayasanın 87. maddesinde, "...Anayasanın 14 üncü maddesindeki fiillerden dolayı hüküm giyenler hariç olmak üzere, genel ve özel af ilânına, mahkemelerce verilip kesinleşen ölüm cezalarının yerine getirilmesine karar vermek..." Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri arasında sayılmaktadır.

Soru önergesinde adı geçen kişinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdindeki başvurusu, kabul edilebilir bulunması hâlinde, esas yönünden incelenecektir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi esas yönünden yapacağı inceleme sonucunda, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin ihlâl edilip edilmediği konusunda nihaî kararını verecektir. Mahkeme, başvuran tarafın ileri sürdüğü maddelerden birinin ya da birkaçının ihlâl edildiği sonucuna vardığında, Sözleşmenin 41. maddesi çerçevesinde maddî ve manevi tazminat ile mahkeme masraflarının ödenmesine karar verebilecektir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

ANKARA
..../..../2000 222

Ulusal mevzuatımızda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını yargılamanın yenilenmesi nedeni olarak kabul eden herhangi bir hüküm bulunmadığından, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Ülkemiz aleyhine verdiği kararlar üzerine aynı konuda yeniden yargılama yapılmamaktadır.

Yüksek Askerî Şura Kararı ile re'sen emekliye sevk edilen bir subayın, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin din ve ibadet hürriyetini düzenleyen 9. maddesinin ihlâl edildiği iddiasıyla Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna başvurması üzerine Avrupa İnsan Hakları Divanı, Sözleşmenin 9. maddesinin, bir dinin veya düşüncenin motive veya telkin ettiği her hareketi korumadığını ve bir kişinin dinini açıkça gösterme özgürlüğünü uygularken özel durumunu da dikkate almasının gerekebileceğini, başvuruda bulunan subayın, askerlik mesleğini seçerken askerî disiplin sisteminin ve bu sistemin özelliği gereği Silahlı Kuvvetler mensuplarının belirli hak ve özgürlükleri konusunda bir takım kısıtlamalarının da olabileceği ihtimalini ve tâbi olacağı askerî disiplin sisteminin kendisine verdiği hak ve yükümlülükleri kabullendiğini, her ülkenin kendi askerî disiplin sistemiyle askerî düzene aykırı hareketleri yasaklayabileceğini, re'sen emekliye sevk edilme işlemine neden olan kararın dayanağının, dini vazifelerin yerine getirilmesi değil, laiklik ilkesini zedeleyen ve askerî disiplini bozan hareketler olduğunu belirterek, söz konusu Yüksek Askerî Şura Kararı ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 9. maddesinin ihlâl edilmediği sonucuna varmıştır.

1 Kasım 1998 tarihinde göreve başlayan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Türk Silahlı Kuvvetlerinden Yüksek Askerî Şura kararları ile ilişiği kesilen 60 kişinin, 1996 ve 1997 yıllarında yaptığı 42 ayrı başvuruyu birleştirerek Türkiye'ye iletmiştir. Söz konusu başvurulara ilişkin Hükümet görüşlerimiz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Nisan 1999'da tevdi edilmiştir. Hâlen Mahkeme Yüksek Askerî Şura kararları çerçevesinde yapılan söz konusu başvuruların kabul edilebilir olup olmadığını incelemektedir. Bu aşamada alınmış bir karar bulunmamaktadır.

Bilindiği üzere, 1999 Aralık ayında gerçekleştirilen Helsinki Zirvesinde Türkiye'nin Avrupa Birliğine adaylık statüsü Avrupa Birliği üyelerince kabul edilmiş olup tam üyeliğin objektif koşulları Kopenhag Kriterlerine bağlıdır.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

ANKARA 223
..../...../2000

Diğer yandan, dünyada meydana gelen sosyal, siyasal ve ekonomik değişiklikler dolayısıyla eskiyen değerlere dayalı Türk Ceza Kanununu çağa uydurmak amacıyla gerekli değişiklikleri ve geliştirmeleri yapmak üzere bilim adamları ve uzman personelden oluşturulan Komisyon tarafından hazırlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan, ancak bir yasama döneminde sonuçlandırılamaması nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 77. maddesi uyarınca hükümsüz kalan Tasarının, eleştiri ve öneriler değerlendirilerek yeniden düzenlenmesi için Bakanlığımızda oluşturulan Komisyon çalışmalarına devam etmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr.Hikmet Sami TÜRK
Bakan